

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő a előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

NYILTÁRÁSI ÁRA 50 FILLÉR.

Felelős szerkesztő: ZRÍNYI KÁROLY.	Főszerkesztő: MARGITAI JÓZSEF.	Kiadó és lapfajdosító: STRAUSZ SÁNDOR.
--	--	--

Mi vár reánk a háboru után?

Miként béke idején számolni kell a háboru eshetőségével, épp úgy a háboru alkalmával meg kell tenni minden előkészületet a békére. Annál inkább, mert — miként az éghiborut szép időjárás követi — a béke előbbi vagy későbbi megköltése elmaradhatatlan.

Nem hiábavaló tehát számba venni azokat a feladatokat, melyek Európa élet-hátlarcátó! felült közállapotainknak rendes medrükbe leendő visszatérőldésük után reánk várakoznak.

Tántoríthatlan a bizalmunk, hogy hadseregünk és szövetségeseink hadseregének minden képzeletet felülmúló vílézsége meg fogja nekünk hozni a végső győzelmet. Ehhez magyar ember lelkében kétség nem férhet. De a hazafiúi erény, még ha azt a logika érvei: a háboru eddigi eseményeiből levont következtetések is támogatják, nem lehet a kalkuláció kizárólagos bázisa a közgazdász szemében, akiknek, ha feladata magasztalan akar állani, minden eshetőségre elő kell készülnie.

Bármilyen legyen azonban a háboru kimenetele, közgazdasági szempontból, melynek alapján jövendő feladatainkat ezuttal megismertetni akarjuk, legalább is az a kötelességünk fog minden más kötelességünk vezére lenni, hogy erőnket meghaladó mértékben dolgozzunk, munkálkodjunk, hogy helyrehozhassuk azokat az anyagi veszteségeket, melyeket ily nagy, méreteiben s emelylek előző háboru által felült nem mult világharc természetsszerűleg okoz.

Ne ámítsuk magunkat: jelentékenyek az anyagi veszteségek, akár kapunk az ellenségtől hadi kárpótlást, akár nem. (Persze kisebbek, ha — mint előrelátható — kapunk kárpótlást.) Mert vannak veszteségek, melyeket csupán pénzzel pótolni nem lehet és itt — közgazdasági fejtegetésünkben — elvezett fiainkra csak mint az első időben alig pótolható munkaerőre gondolunk. A hiányzó munkaerő kétségenkívül a legnagyobb gazdasági veszteség, mely mód felett növeli munkakötelességünket, mert kisebb munkaerőnek kell elvégezni a felszaporodott munkát.

Már a háboru alatt elvont munkaerő is igen nagy veszteséget okoz, különösen a mezőgazdász terén. Számolnunk kell azzal, hogy a legközelebbi termés az állagokak mögött fog maradni, mert megfelelő munkaerő híján a földet nem lehetett úgy megművelni, mint a béke esztendeiben.

Az ipar is hosszú ideig meg fogja selyleni a mostani rendkívüli viszonyokat. Néhány kevés iparág kivételével az iparra igen kemény munka vár, hogy ismét fellendülhessen arra a színvonalra, melyre, alig lelküzdve a kezdet nehézségeit, a háboru kitoréseig vergődni tudott.

Nem sokkal jobb helyzetben lesz eleinte a mezőgazdász és az ipar segítőtársa: a kereskedelem sem, minthogy működése szerkesztés kapcsolatban áll az említett közgazdasági ágakkal.

Ezek után nyilvánvaló, hogy a háboru után hazánk minden dolgozó polgárára munkájának nagyméretű felszaporodása vár. Többet kell dolgozni mindenkinek, hogy kizöklent közgazdászunkat ismét beigazíthassuk régi kerékvágásába. És e kötelességünk teljesítésével nem is szabad késnünk a háboru befejezéséig, mert az oly sürgős, hogy minden most elhenyelt munkásra hónapok, sőt esztendőket munkájával is alig lesz később pótolható.

A katona védelmezi a haza szabadságát, a polgárnak meg kell védenie a haza életerejét: közgazdaságát és jó hazafi csak akkor, ha ezt a kötelességét épp oly hiven, épp oly buzgósággal teljesíti, mint a hazájáért életét, véréit felajánló katona.

Gazdáink tavaszi kötelességei.

Hazafiaságunkban kiváló megyeink sorából Szabolcsvármegye volt az első, amely a legkomolyabb intő és buzdító szóval fordul az idén a gazdaközönséghez, a folyó évi terméshez biztonságos érdekében. Hasonló lelkesedéssel buzdítja a gazdaközönséget a többtermelésre és minden talpalatnyi föld bevetésére a többi vármegye is.

Csakugyan hazafias kötelesség ma minden gazdának nemcsak minden talpalatnyi földjét bevetni, de a vetést is úgy beosztani, hogy a nap minden órája hasznos gazdasági munkát jelentsen számára. Kötelessége talajának termőképességét trágyázással és szuperfoszfátoszással a lehetőségig fokozni.

Nagy figyelmet kell továbbá a helyes munkabeosztásra is fordítani, hogy kevés munkással sok munkát végezhesünk. Kalászos, kapás, takarmány és konyhakerti növényünk valamennyi más-más időben veszi igénybe a munkaerőt; akként kell tehát a munkát beosztanunk, hogy a hanyagságnak, a henyelésnek tért ne engedjünk. Az idén ne várjuk azt, hogy mikor van itt a szántás, vetés, palántázás megszokott ideje, hanem szünet nélkül teljesítsünk felváltva minden hasznos munkát kora tavasztól mindaddig, amíg termésünk áldáshozó eredményei új kenyérhez nem juttatják gazdaközönségünket.

A madarak és fák napjának jubileuma.

A madarak és fák napjának tizedik évfordulóját jelzi az 1915-ik év. Az Országos Állatvédő Egyesület, melynek kérelmére gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter 1906-ik évben a madarak és fák napját, mint évenként visszatérő iskolai ünnepnapot, az ország valamennyi népiskolájában

rendszeresítette, igen nagy súlyt vet arra, hogy ezt a szép és minden vonatkozásában felkarolásra méltó intézményt tíz éves fennállása alkalmából minél lelkesebb szellemben ünnepeljék meg.

Az egyesület azért a legmelegebb kéreccsel fordul az ország nagyérdemű és magasztos feladatának színvonalán álló tanító-ságához, hogy célzatát rokonszenven odaadással támogassa.

Az egyesületnek tudomása van arról, hogy néptanítóink ezrei a harctéren ontják vértüket a hazáért, tudomása van arról, hogy családjaik ezrei a mindennapi élet számtalan nehézségei közben fájdalommal és aggodalommal élik napjaikat, tudomása van arról, hogy az iskolai ifjúságnak egy része a gazdasági munkáknál segédkezik, számos iskola hadügyi okból vagy járványok miatt zárva van, de az egyesület mégis azt vallja, hogy a háboru öldöklő zaja közben se feledkezzünk meg gyermekeinkről, ne fosszuk meg őket a madarak és fák örömnapjától és annak a gyermekek kedélyére való áldásos behatásától.

És ebből a szempontból kéri az Országos Állatvédő Egyesület az ország tanító-ságát, hogy mindenütt, ahol lehetséges, minél nagyobb körültekintéssel és minden kínálkozó vagy igénybe vehető eszköz segítségével munkálkodjék azon, hogy a madarak és fák napját ez évben is az erkölcsileg és közgazdaságilag oly nagy jelentőségű intézmény szemléhez hiven megünnepeljék.

Hívják össze a gyermekeket ott is, ahol ezidő szerint a tanítás szünetel, hogy a madarak és fák napját kirándulás keretében megtarthassák, és így a tanítók és tanulók hosszas elválásával szemben ismét egy alkalomt nyílják, melyben a közölt való kapcsolat megújul és megerősödik.

Igy remélhető, hogy az 1914 évben hivatalosan ismert 7700 ünnepelő iskola száma a madarak és fák napja fennállásának tizedik évében ezekkel fog emelkedni.

Tanító-ságunk meleg büszkeséggel tekinthet ez intézménynek egyedül az ő közreműködésével elért csodás felvirágzására, melyhez hasonlót a világ egyetlen egy államában sem találunk.

K Ü L Ö N F É L É K .

A sapkátok . . .

A sapkátok virággal van
Telisteli,
Ajkatok a Kossuth nótát
Énekeli.

Nem látott még a magyar föld
Ilyen népet
S lelkesedést ilyen nagyot,
Ilyen saépet.

Dalolva megy a csatába
Valahány van,
Hogyné bizáink ilyen lelkes
Katonákban!

*Az ellenség szerit-számát
Sose nézve
Rátörnek a poklok minden
Ördögére.*

*Száz ellenség fonyogethet
Határinknál.*

*Édes hazánk, Őz királyunk
Bizva-bizál.*

*Kiket harcra az Uristen
Igy teremtett:*

*Ne fútsuk mi soha ezt a
Regementet!...*

Nagy Lajos.

Kérelem!

Hivatkozással a város előljáró-sága részéről Csáktornya közönségéhez intézett

„Fémet a hadseregnek“

című kérelemre tudjuk, hogy az abban körüírt tárgyak folyó hó 12 és 13 án délután, házról-házra járva, az állami polgári iskolai igazgató engedélyével a polgári iskolai tanúk fogják összegyűjteni. A magunk részéről is kérjük a hazafias közönséget, hogy a kérdéses fémtárgyakat azideig összegyűjteni és átszolgáltatni sziveskedjék.

Tanfölyügyelői látogatás. Szirmai Miksa kir. tanfölyügyelő e hó 3-án a helybeli m. kir. áll. elemi népiskolai tanítóképző intézetben s 4-én az áll. polgári fiu- és lányiskolában tette meg szokásos félévi hivatalos látogatását. Kir. tanfölyügyelő az intézetekben az előadásokat s a növendékek feleleteit meghallgatta. Mindkét igazgatóságunk a látottak fölött meglegedését fejezte ki. Kir. tanfölyügyelő 4-én Zalaegerszegrre utazott vissza.

Zrínyi ünnepély. A szokásossá vált helyi Zrínyi iskolai-ünnepélyt e hó 1-én is kegyelettel megünnepele a helybeli iskolák tanulóifjúsága. Ragyogó idő adta hozzá a koturnut, hogy a Zrínyivár hátterében, a Zrínyi emlékoszlop tövében, Zrínyi Miklós a költő és hadvezér halhatatlan emlékezetének a tanulóifjúság hódolthasson. Soha aktuálisabb az ünnepés nem volt, mint ezuttal. Zrínyi Miklós nagy hazafiai és hadvezéri szelleme összeolvadt az ünnepély programjában az ágyúk dübörgésével s fiaink vitézi küzdelmeivel az ország határán vívott irtózatos honmentő tusában. S ennek hatása alatt nemcsak a tanulóifjúság állott, hanem a nagyszámú városi közönség is, mely tanuja akar lenni az ezernyi tanulóifjúság hazafias felbuzdulásának. Soha szebben nem hangzott a Himnusz, soha hatásosabb nem volt a Szózat, mint ez alkalommal, amikor a harctérre vonult 30 tanfölyjelölt katonaköteles is résztvevett az ünnepélyen s megittasulva Zrínyi szellemétől, duzzadó kebellet, feszülő izmokkal az intézet zászlaja alatt fogadalmat tett, hogy akár vére ontásával is hőiesen fog küzdeni, hogy a ránk tört ellenséget megsemmisíteni segítse. Ennek adott kifejezést Mik Károly IV. éves növendék is talpraesett, ifjú hévölát áthatott lelkes beszédében, melyet Zrínyi emlékezetének szentelve, az ünnepély hazafias lönusát az ország északi határán dúló harcokkal vonatkozásba hozta. Az énekekben kívül, melyeket a tanítóképző intézet énekkara a legnagyobb precizitással adott elő, a programba a többi iskolák tanuló is beilleszkedtek. Gyönyörű volt Mekovecz Mariska, I. sz. ovodás Imája, mely az ünnepély bevezetése volt s könyveket csalt a hallgatóság szemeibe. Folytatná Kántor Béla, I. sz. ovodás, aki Ágyúk dübörgése költeményt szavalt. A többi szavaltó Tóth

József áll. el. isk. IV. osztályú (Mi a haza? Mátyenyi Flórádó), Polesinszky Béla áll. polg. isk. IV. (Csak magyarok legyünk, Dalmady Győzőtől) és Szlavkovszky Erzsébet áll. polg. leányiskolai IV. oszt. (Magyarok istene, Petőfi) tanuló volt, akik szintén jól átértelt, szépen előadott szavalaikkal az ünnepély fényének emeléséhez hozzájárultak. Az ünnepély 1/2 10 órákor kezdődött s 1/4 11-ór végződött.

Református istentisztelet. Kádár Lajos nagykanizsai ref. lelkész f. hó 13 án, áldozó csütörtökön d. u. 1/2 5 órákor Csáktornyan, az állami tanítóképző intézet emeleti rajztermében az úri szent vacsora kiosztásával egybekötött istentiszteletet tart, a melyre a református egyháztagok és a szives érdeklődők ez úton is tisztelettel meghívotnak.

Megbízás. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a csáktornyai m. kir. áll. elemi népiskolai tanítóképző intézethez vizsgálati elnökül Nagy Zsigmond dr. központi szolgálatfőtelre berendelt kir. tanfölyügyelőt küldte ki.

Iskolalátogatás. Békei Ignác fumei áll. polg. isk. igazgató min. iskolalátogató, április 30-án és május 1-én meglátogatta a csáktornyai m. kir. áll. polgári fiu- és lányiskolát. Békei Ignác meleg szavakban fejezte ki elismerését Pataky Kálmán igazgatónak a fáradságos működésért a háborús év nehézségei közepette.

Háborús képesítővizsgálat. Az 1895. és 96-iki születésű népfölkölké besoroztatása alkalmából az ugyanakkor besorozott tanítóképző-intézeti növendékeknek a honvédelmi és hadügyminiszterium az önkénsségi jogot biztosította s azért elrendelte, hogy nevezett tanfölyjelöltek bevonultatásukat megelőzőleg osztályoztassanak s nekik az osztálybizonyítvány, illetőleg tanítói oklevél vizsgálva nélkül kiálltassék. A csáktornyai m. kir. áll. elemi népiskolai tanítóképző intézetnek 26 oly növendéke volt, kik ebben a szükségszerű kedvezményben részesültek. Az osztályozó gyűlés ez érdemben Szirmai Miksa kir. tanfölyügyelő elnökle alatt e hó 3-án délután tartatott meg. Az osztályozás értelmében az összes tanfölynövendékek átbecsáttak, illetőleg jogosítványt szereztek a felsőbb osztályokba való át lépésre, köztük kilencen tanítói oklevelet nyertek. A képesített tanítók a következők: Benkovics Árpád, Christ János, Hajba Dező, Král Vince, Lázár Alajos, Prasz János, Szőke József, Tomor Ferenc és Veér László.

Adomány. A csáktornyai tartalék kórház katonái részére szánt özsonna megváltási összege 150 korona a Vöröskereszt egyet csáktornyai fiókjának pénztárába utaltatott át. Fogadják az adakozók adományaiért az elnökség köszönetét.

Wlassics Gyula jubileuma. Dr. Wlassics Gyula valóságos belső titkos tanácsos és a közigazgatási bíróság elnöke, most töltötte be szolgálatának 40-ik évfordulóját, amennyiben 1875. április 29-én esküdött föl mint díjtalan fogalmazó gyakornok a nagykanizsai királyi törvényszéknél. A közigazgatási bíróság ítélőbírája, a jogászvilág és a jubiláns tisztelői előkészületeket tettek arra, hogy ezt a napot, amely egy kiemelkedő pályá évfordulóját kezei, méltóan megünnepelejk. Azonban Wlassics kivánságára szándékuktól elállottak. Így is, személyesen és írásban nagyon sokan keresték fel Wlassics Gyulát hivatalos helyiségében, ezek között legelőbb Benedek Sándor, a közigazgatási

bíróság másodelnöke, aki a bíróság tagjainak szerencsekivánságát és ragaszkodását tolmácsolta. Mi is a legmelyebb tisztelettel üdvözöljük a jubiláns államférfiut és dignitáriust, úgy is mint volt kultuszminisztert s mint kerüelünknek egykori illusztris országgyűlési képviselőjét.

Májusi vármegyei közgyűlés. A f. hó 10-én d. e. 10 órákor megtartandó vármegyei törvényhatósági közgyűlés tárgysorozataiban a következő muraközi vonatkozású tárgyak fordulnak elő: Grész László nyug. községi jegyző, csáktornyai lakos kérelme nyugdíjának felemelése tárgyában; Perlak képviselőtestületének a II. sz. ovoda lakásbéréhez való hozzájárulás megtagadása tárgyában hozott s a perlaki áll. iskolák kikéredovodak gondnoksága által megfelelő bevezetett határozata; a ligetvári körjegyzőség közsegeinek határozatai a községi alkalmazottaknak betegség és halál esetén való biztosítása, — Henisfalva képviselőtestületének határozata a közs. kocsmá után járó bérösszeg átengedése, — Aisdomboru képviselőtestületének határozata a közs. rendőrök fizetésének felemelése s a kataszteri fölmérés költségei fődözése, — Tüskezentgyörgy községének határozata hadikölcsön jegyzése tárgyában. Muracsány község kérelme vásárolás engedélyezés iránt, — Drávafüred határozata községi ingatlan bérösszegének törlése, — Henisfalva határozata kölcson felvétele és Csáktornya községi és törvényhatósági pótdadó törlése tárgyában.

Tüz Drávavásárhelyen. A mult vasárnap délutánján Bacinger Mátyás drávavásárhelyi földmives portáján tűz keletkezett, mely az élénk szél révén továbbterjedt a szomszédok gazdasági épületeire is. A tűz Bacinger Mátyás pajtájában támadt, a pajtában levő széna és kukoricaszárnak eddig ismeretlen okból történt meggyűlése következtében. Elégett a pajtán kívül Bacinger szénája, szekere s egyéb gazdasági eszköze, mintegy 800 K értékben. Kívüle Kodba Jakab pajtája s a benne levő széna, kukoricaszár, buzaszalma s egyéb gazdasági eszközök. Zsitnyák János kocsiszinje s pajtája, Saffárics Jánosé és Balics Tamás pajtai estek a tűz martalékául. Az összes kár meghaladja a 3000 K-t, melynek egy része azonban biztosítás révén meg fog térülni. A tűz keletkezési okát ugyan nem sikerült kétségtelenül megállapítani, de nagy valószínűség szerint gyermekek gyufával való játéka, vagy cigarettázása okozta a veszedelmet. A tűz terjedésének megállítására megjelentek az összes környékbeli tűzoltók fecskendőikkel, köztük a csáktornyai önkéntes és urodalmi tűzoltók is.

A csáktornyai tűzoltóság és a háború. A háború a helybeli tűzoltóság szervezetében is nagy változást idézett elő. Ugyanis a 41 működő tagot számláló egyesületből, mindjárt a mozgósításkor bevonult 9 tűzoltó. Az időközben elrendelt népfölkölké szemléken alkalmasnak találtak közül ismét 16 tűzoltó vonult be. Az itthon maradt 16 tűzoltó közül 4-en jóval túlhaladják életük 50 évét. A munkaképes 12 tűzoltó közül 4 tiszt, 1 kürtös. Tehát csupán 7 ember van mint fecskendő s lömlőszerelő itthon tűzoltóink közül. A hadvonnult tűzoltók között vannak: megsebesültek, eltűntek s megbelegedtek, vagy fogságba jutottak. A változott viszonyok folytán egy esetleges tűz elfojtása érdekében a polgárság segítségének föltétlen szüksége mutatkozik. Previtás in-

tézkedésképen az előjárósággal karöltve, gyakori tűzrendőri szemlék tartatnak úgy a belterületen, mint a város külsőségeiben. Azonkívül a tűzhöz kivonulás a nem tűzoltók által is könnyen szerelhető kocsi-fecskendővel s nem a mozdonyfecskendővel kezdődik, mely utóbbinak komplikált s a hozzánemertőre nézve veszélyes szerelése a tudáson kívül ügyességet s ifju férfierőt is igényel.

— **Évzáró ünnepély az iskolákban.** Most jelent meg az »Iskolai Ünnepeink« 36-ik száma. Gazdag, választékos anyagot tartalmaz különösen a V. K. M. által legutóbb kibocsátott rendeletben előírt háborús évzáró ünnepélyekre, úgy az elemi, mint polgári és felső nép iskolák részére. E közhírnő folyóirathól jelenleg a 16—36. számok kaphatók. Minden — önálló — füzet ára 60 fillér. A pénz előleges utalványozása esetén azonnal küldi Szentgyörgyi Dénes szerkesztő, Maros-Vásárhelyen.

— **Lázás napokból c. alatt** Nagy Lajos nagykanizsai áll. isk. tanító egy tisztán hazafiás, legnagyobb részben a háborút érintő költemények gyűjteményét magába foglaló verskötetet adott sajtó alá. Nagy Lajosnak a versírás terén jó neve van. A nagykanizsai lapokban megjelent versei finom érzésről s ügyes verselésről tanuskodnak. A lapunk mai számában megjelent költeménye is igazolja a várakozást, melyet Nagy Lajos versgyűjteményének megjelenéséhez fűzünk. A kötet ára 2 K lesz.

— **Füsttelen nap.** A csáktornyai m. kir. áll. tanítóképző intézet növendékei a rokkantak segélyezésére május 1-én 14 K-t gyűjtöttek, melyet a hadsegélyző bizottságnak Budapestre beküldtek.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó mozi mai két előadásának műsora a következő: Riportok a háborúból; A titkos drámaíró; A hercegi diadém (detektív tört. 4 felvonásban); Polidor kíváncsi (humores)!

— **A nem rokkant untaulichok.** A Fremdenblatt szerint hivatalosan közhí, hogy a legénységhez tartozó ama katonákat, akiket katonai orvosok az idő szerint alkalmatlannak minősítettek, és akiknek nincs igényük rokkantnyújtásra, a háború további folyamán nem vetik alá újabb felülvizsgálatnak, hanem tekintet nélkül szolgálati alkalmatlanságuk idejére, a pótzásztólajknál fellállított üdülő osztagokhoz fogják beosztani. A hadügyminiszter eme rendelkezése visszaható erejű. Azokat, akiket a háború kezdete óta felülvizsgálat után mint ideiglenesen alkalmatlanokat szabadságotlaltak és akiknek rokkantnyújtásra igényük nincs, azonnal behívják. A behívottak díjtalanul utaznak a monarchia vasútjain és gőzhajóin tartózkodási helyükről oda, ahol jelentkezniük kell. Az utazási jegypenztáráknál katonai okirataikkal, ilyenek hiányában a községi előjáróság által hitelesített igazolvánnyal igazolhatják személyazonosságukat.

— **Volt tisztek reaktiválása.** A hadügyminiszterium sajtó irodája közli: A király megengedte, hogy azok a volt tisztek, akik rangjukat a becsületügyi tárgyalás ítélete következtében elvesztették, egészen kivételes esetben a hadügyminiszter utján előterjeszthetők régebbi rangjuk viszanyerésére. Ez azonban csak a háború idejére és olyan egykori tisztekre vonatkozik, akik a fronton teljesítettek szolgálatot és az ellenséggel szemben derék harcosoknak bizonyulnak. A reha-

billtására vonatkozó kérvények azon csapatlejt utján terjesztendők elő, amelynél a kérvényező szolgál. Az egykori tisztjelöltekre is vonatkozik ez az eljárás.

— **A háború.** A háborúnak talán legnagyobb szenzációja az, amit a németek a francia és az orosz harclere egyszerűre produkálnak. Flandriában Dünkirchent ostromolják, melytől csak egy lépés Calais s ennek nyomán Dover ostroma; Oroszországban pedig Hindenburg mérőföldes csizmakkal kezdte meg az offenzívát, melynek gyümölcse Libau, Mittan s egy-két csata után Riga. Persze, hogy ezzel az előnyomulással párhuzamosan, előre megállapított terv szerint Conrad is akcióba lépett, melyből kifolyólag az ellenség által hónapok óta kiéptített nyugatgaliciai állásokat vívő csapataink megtámadták, az oroszokat az egész arcvonalon nemcsak visszavetették, de a gorlice-gromniki frontot áttörték s a Dunajecen való átkelést kierőszakolták. A győzelemnek óriási jelentősége van. Nemcsak az, hogy ezen ütközet során az oroszok pánikszertűn menekülnek, miközben legalább is már 60000 foglyot s nagy hadizsákmányt ejtettünk; de örömmünk fokozza, hogy itt nem átmeneti és nem elmuló sikerekről van szó, hanem oly győzelemről, melynek következményei szinte beláthatatlanok. Első eredménye a Kárpátok felszabadítása, azután Galiciának az oroszoktól való megfreesztlése lesz S hogy a győzelem katasztrófális is legyen az oroszokra nézve, függ a különböző hadseregek együttes akciójának pontos, egybevágó kivitelétől, mely ha megvalósul, nagyobb zsákmányra teszünk szert, mint amekkora május 5-én országsterre elterjedt s a szövetségesek országaiiban a legnagyobb örömet váltotta ki. A győzelemnek máris kézzel fogható eredményei: Jászló és Dukla, Tar-now elfoglalása, miáltal a Beszkidekben lévő nagy orosz haderők is válságos helyzetbe jutottak; továbbá a III. orosz hadsereg teljes megsemmisülése, mely az oroszokra nézve pótolhatatlan veszteséget jelent. — A törökök is nagy sikerekre mutathatnak. Az antant partraszállított seregeit a törökök részint bekerítették s elfoglalták, részint a tengerre kergették vissza. Az antant vesztesége 30000 emberre rög, ami érzékeny veszteség a szövetségesekre a hozott nagy áldozatok rész fejében.

— **Triesti általános biztosító társulat** (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. és 12. A »Közgazdaság« rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali), e legnagyobb leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg- és betörés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és vízszontbiztosító r. t., baleset- és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság, valamint kezességi és óvadékbiztosításokat, elutalajdonítás, lopás, hitlen kezelés és sikkasztássaleni biztosításokat és versenylovak, teliverek és egyéb értékesebb tenyésztőállatok biztosítását a »Minerva« általános biztosító részvénytársaság, valamint áru- és utipodgyászbiztosításokat az Európai áru és podgyászbiztosító részvénytársaság számára. A csáktornyai ügynökség. Benedikt E. és fia.

— **Irtusk a cserebogarakat.** Az idén irtózatok sok a cserebogár. Emberemlékezet óta nem volt annyi cserebogár, mint az idén. Ez nagy csapás lehet gyümölcsfáinkra, ha a cserebogarak irtásáról idejekorán nem gondoskodunk. Érdeklünkben van, hogy a

cserebogarak irtása tekintetében mindenki a magát tegye meg.

— **A háború költségei.** A Frankfurter Zeitung szerint a háboruban résztvevő államok ezideig 42 milliárd márka előleget és kölcsönt vettek föl. Németország ebből 13 és fél milliárdot. Ausztria-Magyarország 3 milliárdot, Anglia 13, Oroszország 6, Franciaország 7 milliárdot adott ki háborús költségekre.

— **A háború napilapja AZ EST.** Az ország nehéz küzdelmében, a magyarság jövéséért folyó harcokban becsteltes, megbízható hírszolgálatot tesz ki részét AZ EST. Magyarország legjobb íróit és legnevesebb újságíróit küldi oda, a hol az események lejátsszók. AZ EST tudósítói felkeresik a nyugati, keleti és déli harctér minden seregét és idegesztő munkával, becsteltes őszinteséggel adnak hírt az olvasóközönségnek minden csatatérről, a hol derekasan küzdő katonáink a magyar név dicsőségét őregbítik. AZ EST leggyorsabban és leghamarabb juttatja el a harctér és a semleges külföld utján az ellenséges országok eseményeinek híreit az olvasóhoz. Az előfizetési ára minimális, mert három hónapra csak 4 kor. 50 fillérbe kerül. Mutatványszámot lapunk olvasóinak szivesen küld AZ EST kiadóhivatala, VII., Erzsébet-kört 20.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

— **A Triesti Általános Biztosító Társulat** (Assicurazioni Generali) f. évi április hó 14-én tartott 83-ik rendes közgyűlésén terjesztettek be az 1914. évi mérleg. Az előtűnt fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1914. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 1,295.816.563 — koronát tettek ki és az év folyamán bevett díjak 57.686,190 korona és 74 fillérre rögtek. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 20.917,413 korona és 91 fillérrel 419.031,610 korona 88 fillérre emelkedett. Az életbiztosítottak osztály-alapja 8.041,461 korona 38 fillért tesz ki. A tűzbiztosítási ágban, beleértve a tőkörtűveg biztosítást, a díjbevétel 19.394.853,656 — korona biztosítási összeg után 32.885,788 korona 77 fillér volt, miből 11,563,659 korona 31 fill. vízszontbiztosításra fordítottat, ugy, hogy a tiszta díjbevétel 21,322,129 korona 46 fillérre rögött és ez összességben 15,485,810 korona 20 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vittetett át. A jövő években esedékessé váló díjkeleltvények összege 156.652,322 korona 43 fillér. A betörésbiztosítási ágban a díjbevétel 1.873,080 korona 84 fillér rögött, miből levonván a vízszontbiztosítást, a tiszta díjbevétel 1,032,082 korona 74 fillért tett ki. A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 7,566,223 korona 43 fillér, mely a vízszontbiztosítások levonása után 3,514,676 korona 21 fillér rögött. Károkért a társaság 1914 ben 48.992,434 K 88 f. és alapítása óta 1212,012,598 K 55 f. fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 244,624,706 K 27 f. esik. A nyereség-tartalékok közül melyek, összesen 13,978,966 K 09 f-re rögnek, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereség-tartalék, mely 8,604,388 K 84 f. tesz ki, az értékpapírok árnyal-am-ingadozására alakított tartalék, mely az idei áttalással együtt 2,575,771 K 48 f re rög, továbbá felemeltendő a 160,000 K-ra rögő kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei áttalással 2,638,805 K 77 fillért tesz ki. Részvényenként 500 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek az idei áttalások folytán 456,949,184 K 97 f-vel 480,984,656 K 23 f-re emelkedtek, a következő elsőrangú értékekben vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 108,383,641 K 09 f. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 59,112,928 K 90 f. 3. Letétbe helyezett értékpapírokra adott kölcsönök 8,214,628 K 07 f. 4. Értékpapírok 257,435,899 K 59 f. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 42,255,393 K 72 f. 6. Tárcá vaitók 421,637 K 44 f. 7. Készpénz és az intézet követelései a hitelközvetítő követeléseinek levonásával 5,160,526 K 42 f. Összesen 480,984,656 K 23 f. Ezen értékekből 90 millió korona magyar értékekre esik.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna cčna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:

ZRINYI KÁROLY.

Surađniki:

PATAKI VIKTOR i SRÁY FERENCZ.

Izdatelj i vlasnik

STRAUSZ SANDOR.

Jako znameniti i dobri glasi od svih stranih.

Francusi su 20 jezer vojnikov izgubili pri Dardanellah. - Veliki zgu-
bički francuzov i englezov vu Vogezah i pri Maasu. - Svaki den novi
polovljeni rusi. - Smrdljive bombe vu taboru. - Na novo više kak 50
jezer polovljenih rusov. - Veliko oduševljenje vu orsačkoj hiži.

Velika zadobljena bitka vu Galiciji. - Pacor brigaděroš. - Venjćanje vu
špitalu. - Naša pod vodom plivajuća ladja. - Unišćeni tretji ruski šereg.
Došla je zorja.

Āak stojimo na bojnomo polju?

(M. J.) Od svih stranih, gde naši, nemški i turćinski šeregi vojuju, dobri glasi se cujeju. Meseca aprila 27-ga su turćini veliku bitku dobili pri morju Dardanellah zvanom. Francuzi i englezi, kak nam je poznato, sa svojimi ladjami nisu mogli prek Dardanellah, ar su iz turške festunge strćlali i vuništili njihove ladje. Gda su francuzi i englezi vidli, da nikaj nemreju na morju dostići, za hrbtom ovih festungov na suhoj zemlji su probali navaliti, da prevzeju te festunge. Ali su jih turški šeregi čekali. Strašna borba se je tu počela, koja je dva dni dugo trajala. Turćini su s neizmernom hrabrostjom s bajoneti vdrli na neprijatelje, kojih jeden děl su zaklali, druge pak vu morje natrali, gde su se vtopili. Samo jeden děl francuzov i englezov je mogel na svoje ladje vući, s kojimi su ladje pobile na morju. Francuzi i englezi su 20 jezer vojnikov izgubili pri ovoj bitki. Vu turćinskim glavnim varašu, Konstantinopolju su se velike svećanosti obdržale, gda su ov veliki dobićke začuli.

Vu karpatskih planinah dalje tiraju naši vojniki ruse. Májusa 1-ga pri Orava i Opor zvanom mestu su naši vojniki navalili na neprijatelja, vno izmed njih zaklali i 500 rusov polovili.

Dalje gori vu Ruskoj zemlji su ov isti den pri Savljevu i pri Kalvarji više, kak 3000 rusov polovili i 6000 postrelali. Rusi su zapazili, da se ruski vojniki rado predaju, zapovedništvo ruske vojske vezda svoje žandare pošilja naprej, gda su bitke, koji ako opaziju, da se koji predati hoćeju, postrelaju jih. Ali to nikaj ne hasni. Ruski vojniki najdeju priliku, da k nam vuđeju prek.

Dva dni predi, tojest 29 ga aprila su nemci pri Kalvarja zvanom mestu vu Galiciji 500 rusov polovili i dvaput tiliko postrelali.

Májusa 4-ga na večer su osobito dobri

i važni glasi došli vu Bvdapest. To je, da su naši i nemški šeregi vu Galiciji, pri Gorlic zvanom mestu napali na ruse s takvom vitežtvom i srećom, da se je više kak desetjezer rusov moralo predati. Strahovito oranjenih i mrtvih rusov je na bojnomo polju ostalo. Vnogo štukov i mašin-puškah je vu naših ruk palo. Čeli Berlin su s zastavami okinćili 3-ga májusa, da su zeznali ov veliki zgubićek rusov.

Iz Francuzke smo takaj jako dobre glase dobivali čeli prošli tjeden. Nemški šeregi su opet počeli napadati na francuze i to s velikimi uspehi.

Aprila 25-ga su nemci vu Vogez zvanih planinah 749 francuzov polovili. Aprila 26-ga su nemci 80 englezov vlovili. Aprila 27-ga došli su glasi, da su nemci do ovoga dneva od francuzov pri Ipernu trajajućem boju svega skupa 63 štukov odzeli. Od 24-ga do 28-ga aprila pri Maas zvanom mestu trajajućem boju su francuzi 45 oficirov i 4090 vojnikov izgubili.

Francuzi i englezi svaćesa probaju, kak bi mogli s čim vekše kvare napraviti nemškoj vojski. Izašli su ne zdavnja takve bombe, koje gda do neprijatelja dođeju, pukneju, pak iz sebe nekakov smrdljivi dim pušćaju, od česa bude neprijatelj omedlel. Nemec je vezda takaj takve bombe dal napraviti, ali on je iznašel takov smrdljivi gaz (dim), od česa francuzki vojniki, ako jim vu nos dojde, budu najenput mrtvi. Nemci izvnu ovih bombah, gda veter prama francuzkimi četami puše iz, na to pripravljenih mašinah pušćeju ove smrdljive gaze (dime) na neprijatelje, od kojih budu čete francuzkih i englezkih vojnikov vunišćene.

Moramo si zaznamenovati, da je francuz počel s temi smrdjućemi bombami delati proti nemcom. Ali to si ni je mislił, da bude nemec na svoj hasen obrnul ovo novo oružje, pak da bu on jošće jakše smrdjuće stvari iznašel, koje ako vu francuzki i englezki nos dođu, taki skonćaju neprijatelja.

Vezda se englez grozi. On pak pse hoće vu bitkih na nemce poslati. Navćil je vno go jezer velikih psah, koji budu poljeg englezkih vojnikov išli vu boj i gda budu blizo nemskih četah došli, pustili budu pse, da raztrgaju nemške vojnike.

Kaj budu nemci proti tomu napravili, to još neznamo, ali se nadjati moremo, da budu nemci zasigurno i proti tomu nekaj iznašli, kaj nebu englezom po volji. Ako nebi to tak žalostno bilo, kak je, bi iz šale ovoga navuka dali, da bi najbolje bilo, ako bi nemški vojniki maćke pri sebi imeli, pak med napadajuće pse hitili. Psi bi zasigurno pozabili svoju dužnost, ako bi maćke spazili, pak bi se rajši na maćke hitili, kak na vojnike.

Iz toga se vidi, kak je to strahoviti i nećimurni tabor, kakov nigdar, od kada svćet stoji, ni je bil.

Aprila meseca 27-ga telegrafiraju iz Rima, da je na talijanskom morju Trapp Gjura naš morski kapitan iz svoje podmorske ladje dve kugle pustil vu noći na Gambetta zvanu francuzku veliku morskou ladju, koju je pogodil. Ladja je za 10 minut vtonula. Šeststo i nekoliko francuzkih vojnikov je poginulo.

Kak vidimo, čeli prošli tjeden je našoj i nemškoj vojski sreća poslužila. Nadjati se moremo, da bude i nadalje s nami taborska sreća. Daj Bože, da tak bude! S čim više kvara napraviju naši i nemški vitezi neprijateljsem, s tem bude brže kraj taboru.

Veliko napadanje vu Galiciji, vu Ruskoj, pri Karpatih i vu Francuzkoj naših i nemskih šeregov još traja. Sve se tak kaže, da budu vu dođućem tjednu jako krvave i znamenite bitke i važna taborska pripećenja, koja budu veliki upliv imala na konec tabora i na mir.

Vu orsaćkim saboru je 4 ga májusa na zuanje dal grof Tisza István ministerpredsednik ablegatom, da je iz tabora telegram dobil, vu kojem mu javiju, da su naši i nemški šeregi velike bitke dobili vu Gal-

ciji i odzeli od rusov med Karpatami i Vistula zvanoy vodi stanujuće veliki falat orsaga. Rusi su na svih stranim retirirali i vu beg su se pustili. Još nije moći bilo prebrojiti zgubiček neprijatelja, ali do vezda se zna, da su naši od rusov odzeli 24 stukov, 64 mašinpušak i polovili više, kak 30 jezher vojnikov. — Bog blagoslovi vitežtvo naših hrabrih junakov i čeli magjarski narod! — dovršil je svoju prijavu grof Tisza ministerpredsednik. Suze su se mu na očima pokazale, gda se je sel.

Na ovu radostnu prijavu su ablegati s rukami pleskali i »éjjen« vikali i odlučili, da budu telegrafično pozdravili Njegovo Veličanstvo kraja i na bojnomy polju nadzapovedništvo naših vitežkih seregov.

Dobri navuki majuša meseca.

Vu dnešnjim bojnomy vremenu, po jedinim jako zločestim letu, ne samu mi spita-vamuy i radi bi znali, kakva bude letina vu Magjarskim orsagu, neg čeli svét bi rad to naprè znal, jerbo Magjarski orsag je vu Evropi naj vekša komora vu koji se sve najde i koja je navèk puna bila svakojačkoga živiša. Magjarski orsag je ona komora iz koje se je pol Europe hranilo, dakle Europa rada bi znala, kak stoji denes vu ovim položaju Magjarski orsag. Mi nebudemo tak vno go stradal, kak naši neprijatelji, makar niti letošnja letina nebi bila izverstna.

Veselo moremo svakomuy na glas dati, da dovezda je sètva jako lèpa i za vezda još nèga nikakvoga kvara. Ako nas gospodin Bog i nadalje s lèpim vremenom podeli i ako na sètvyu nikakva kaštiga nedođe, onda letos svelikim veselomuy budemo želi, jerbo izvanredno doba i lèpa letina se kaže.

Lèpa i duga jesen nam je dopustila, da se je sve jesensko delo vu redo zvršilo, barem nas težakov puno menje nas ga bilo, kak vu mirnym vremenu. Im dobro znamu, da svi mlajši, jakši i zdraveši su na bojnomy polju i na mesto gospodarskoga orudja soldačko orudje deržiju vu rukah, pak itak zato letos više jesenske sètve imamo, kak smu druge letine imeli. Jesenske sètve lèpo su se rezvile, guste su i skrom sve bez svake falinge. Po niznah negdi su došte pod vodu, ali veè su i ove se lèpo rezvile i nikaj nèje moći spaziti, da bi njim voda ili zima naškodila bila.

V jesen negdi pomestah vno go poljskih mišov ga bilo, ali došla je mokra zima i skrom sve je sfondala i denes veè znamo, da ova stvar nèje tak velike kvare napravila, kak je drugda znala.

Da bi kukci i svakojački črvi bili kakov kvar napravili, od toga takodjer nèje došel nikakov glas.

Protuletna sètva takodjer dosta rano je došla vu zemlju. Po nizših mestah su malo za ostali sprouletne delom, ali veè ga niti tam nèga nikakve falinge. Protuletna sètva lèpo je zišla i vu toplim vremenu lèpo se rezvila.

Deteljica i lucerna je malo za ostala, jerbo dosta mrzlo protuletje je bilo, ali kak se je vrème stopilo, taki su se popravile. Ravno tak i gmajne i senokoše.

Po nekoyih mestah gde je vnozina soldačije bilo nastano, sènu i slama je s menjkala, ali gde su spametno stèm šparali, tam i sad još dosta imaju.

Sadovno drevje vu mrzlim protuletju

je takodjer za ostalo i stopram sad cvete naj lèpše.

Gde su za zeleno krmu sejali žito, tam je veè moći kositi. Slernišče se odmah mora podorati i na onu mesto moći je kuruzu ili krumpira ili pak prosu sejati. Za čas deteljice kositi bude moći.

Na vrte veliko brigu moramu imati, jerbo kaj vu vrtu raste, letos jako se bude ponucalo.

Dinje, tikve i vugurke veè vezda je moći saditi. Paradajza, papriku takodjer je veè moći saditi. Grede smirum je treba pesti, da čiste budeju od drača. Ako bi suša nastala moramu vrte zalèvati.

Sadovnjake čistiti moramu od gusenici i od hrušcov.

Gorice drugočk kopaju ov mesec i proti peronospori pervič moći je špricati.

Čmele počneju pušćati. Rani koši su navèk najbolši prèm ako vu okolici čudagacije imamuy.

Drugi fertal porcije do majuša 15-ga moramu platiti, jerbo po petnajštym interesah nam budu računali.

Velika bitka pri Gorlici.

30 000 zarobljenikov, 22 stuk i 64 mašinpuške.

Höfer general javil je majuša 5-ga: Nemška i ausztria magjarska vojska opet je veliko i slavno bitku zadobila. Onu stvrdočinami objačenu liniju, kam su se rusi po limanovi bitki nazat potegli i zakopali, koja je iz Zapadne—Galicije do Karpatov trajala, na celim frontu smu zadobili. Slavna savezna vojska s velikom silom proganjala ruse na ishod i rusi su prisiljeni dan na dan dalje bežati. Kaj sve smu zadobili s ovom bitkum, to još niti za par danov nebudemo mogli prevideti i preračunati. Više kak trideset hiljada rusov smu vlovili i ovaj broj od vure, do vure se povekšavla. Vu ruskih pozicijah nezmerno municije smu našli. Nadalje zadobili smu 22 stuke i 64 mašinpuške, ruse dalje proganjamuy.

Kad je ovaj glas vu orsačku spravišče došel, grof Tisza István ministerprezident odmah se je gori stal i ablegatom ovu stvar tak prejavil: »Vu zapadni Galiciji naši i nemški seregi veliko i slavno bitku su zadobili. Kaj zlamenuje ova bitka, to zavezda još nèje moći znati. Samo tuliko znamo, da zadobili smu 22 stuke i 64 mašinpuške, nadalje vlovili smu prèk trideset hiljada rusa.«

Kad su to ablegati čuli, svi su gori sposkakali i naglas su slavili i dičili naše i nemške serege. Po varaših je veliko veselje nastalo i skrom s povešosud su varase sa zastavami na kinčili. Vu Berlinu na svaki hiži je zastava visela k tomu pak na jeden dan su i škole zapri, da dijaki skim bolje si zapameliuju ov dan, kad su naši i nemški seregi tak odlučno sbili ruse.

Naše soldačko najvekše zapovedništvo jako pazljivo prijavlja sve onu, kaj se na bojnomy polju dogodja. Tak i vu ovim položaju prvi dan su samu tuliko javili, da dobro stojimo na bojnomy polju i da na skrom od vekše bitke bude glas došel. Samu kad je iz Berlina došla službena prijava, onda smu stopram znali, da iz bilja veliko i strahovitno bitku smu nad rusi zadobili.

Gde se je to pripetilo, to nam svetlo kaže mapa. Tam, gde naš karpati front vu

Galiciju segne, ober Koniečne pri Matastovnjec se počne i tijam na sevru do ušće Dunajec ričke segne. Dakle to je ona glavna linija na kojoj su sad rusi tak strahovitno biti bili. Čèlu liniju su sgubili i fronta vu više mestah smu predri i svigdi smu je preobladali i nazat stisnuli. Krasna linija je to i važna za dojdjući slavni i odlučni dobitki.

Ali od toga nebudemo se sad sponimali. Nečemu više pisati, kak tuliko, za kaj dobro znamu, da se pripetilo. Ne nam je to za silu.

Više, kak na jezero kilometrov dugi liniji se bijemu sa rusi i svigdi smu je nazat pretisnuli, tak vu Galiciji, kak i vu Karpati i vu Bukovini. Nadalje pak nemcu slavno napredujeju vu Ruskim proti Riga varasu i festungo. Na tak velikim frontu su biti bili rusi i denes još nèje moći znati, kaj zlamenuje to nam i našemuy savezniku. Vidimo, da od početka boja deseti mesec ovak su se počele bitke, koje nam to kažeju i zlamenujeju, da i nadalje nebudu mogućni naši neprijatelji nas i nemce preobladati.

Friges nadherceg nazočen je bil, kad je Mackenzen pruski general za našom i nemškom vojskom ovu slavno bitku zadobil. Videti je stoga, kaj su mogućni naši seregi pod dobrim vodjom napraviti.

Mackensen Ágoston je jeden naj glasovitneši i vučeni nemški general. Od početka boja vu Mindenburgovim seregu je služil, kakti generaloberst i vno go je Hindenburg mogel njemu zahvaliti, da je tak strahovitno sbil ruse vu Mazuri mčovari. Stari oroslan taki je prepoznal što je to šestdesetišest lèt star Mackensen i odmah mu je prèk dal devetoga serega. Tam je stopram pokazal Mackensen, kaj zna i kaj je vrèden, kad je od novembra do decembra strahovitno rusko čordu zastavil. On je bil to, koj je pri Limanovi i Lowici naj vekši udarac dal rusom, njegve čete su bile prve, koje su vu Lodz ulazile. Da je Hindenburg dobroga vodju zebra, sad je Mackensen opet to posvedočil, kad je tak strahovitno sbil ruse pri Gorlici.

Naši vitèzi.

Pacor—brigada. Metzger general je ov zanemti dogodjaj povèdal jednomu novinaru:

— Na vuzmeni pondeljek se je započela strahovitna borba. Pacor ezredeša brigada je najbolje se skazala ovdi, najmre pak glasoviten 39-ti debrecinski i 37. pešički regimenti. Od serdin marcijus meseca, do aprila četrgota su samu menjše bitke bile na čeli liniji. Od vuzma, do jutra vuzmenoga pondeljka s mirum se jakše i jakše patrola je rival naprè, koje smu mi navèk pretirali. Predi jeden dan ruski parlamentir je za jeden dan mira prosil, jerbo su rusi s nami skup vuzma imali. Sumljiva i mirna noć veè je nam naprè kazala, kak kervavoga i strahovitnoga pondeljka budemo imali.

Aprila petoga vu kmičnim zorju su počeli rusi jurišati nanas ober Sztrópkó obćine. Ovu jurišanje je strahovitneše bilo, kak prviput pred Przemyslom. To je peklenški koncert bil.

— Urrah! Urrah! su zijali rusi, kak divje stvari. Vu »urrah« kriču strahovitno su pokale eksplođerane okne, stuk i mašinpuške. Vu ovim strahovitnim kriču su drot-

sgubi i v nogo lét tamnice zadobi, ako ga poleg soldackoga zakona odmah ne skončaju. Ovaj zakon i za one govori, koji su od početka boja do denes to zagrešili.

— **Stari narodni gardisti.** Iz Beča pišeju, da oni 37—42 leti stari austrijski gardisti, koji su na zadnji štelingi za soldacku službu sposobni ostali, májusa 15 ga moraju se javiti. Oni pak, koji vu Magjarskim orsagu stanujuju i pod Austriju spadaju, pozivnice budu dobili. 37—42 leti stari magjarski gardisti za nekoji dan budeju stopram znali, kad budu morali vu službu stupiti.

42—50 létim pak još néje do vezda stelinga određena. Tak se čuje, da juniusa ili juliusa bude. Za ove samu tuliko znamu, da pred žetvum nebudu nuter pozvani. Pred zadnjim augustušom na nikakvi način nebudu morali pod oružje stupiti. Ovi samu odsnuteršnju službu budo sveršavali i samu vu najvećši sili budo oni išli vu liniju, koji su već soldati bili, tojest soldacki su već zvezbani bili. Lehko, da ove niti nicali nebudu i pred mir nastane. Ali pripravni moram vu na sve biti, da nikomu je Bog né dal znati naprè, kaj se bude i kak se bude pripetilo.

— **Streljeni aeroplan.** Englezki i francuzki zrakoplivci dan, na dan hočeju ober turskih festungov šponerati, da pozvediju, kak stojiju turski štuki. Do vezda još niti jedan je né mogel tak blizo doći, da bi to pozvediti mogel. Minući pondeljek opet se je jedan francuzki zrakoplavec podseguril, ali turčini su tak dobro strèlali na njega, da je vu morje opal. Jedna ladja vun je potegla zrakoplivca iz morja i dala ga je prek turčinom, koji su ga zarobili.

— **Potopljena englezka taborska ladja.** V subotu popoldan dvè nemške torpede ladje navalile su se na Columbia zvano englezko taborsku ladju. Nemške ladje s torpedom su trofile englezku ladju tak dobro, da se Columbia za dvè minute vtopila. Sedemdeset marinerov se potopilo. Iz bliza su druge ladje išle na pomoć, ali već su né imele nikakvog posla, kad su na lice mesta došle. Columbia je već sduvna pod morjom bila. Nemške ladje zatem su nazat odišle vu svoje postajališce.

— **Dünkirchena bombardiraju.** Vu Londonu veliki strah je nastal, kad su počuli, da nemci već i Dünkirchena bombardiraju. Vèetrek su počeli nemci strahovitne granate spušcati na varaš. Bombardiranje pred poldan ob jedenajsti vuri se počelo i trajalo je popoldan do tretje vure. Već kak šestdeset trideset i pol centimeternih granatov je opalo vu varaš. Od kraja jako su se čudili tomu vu varašu, jerbo né su znali odkud léčeju bombe. Za nemce su tak mislili, da su još jako dalko od varaša. Jedna bomba porušila je jedno veliko kasarno. Vu varašu je strahoviten kvar. Bombe su do stopedeset stanovnikov zaklale. Stanovniki vu pivnice su se skrili. Od potlam veliki je strah vu varašu.

— **Rusi ostaviju magjarsku zemlju.** Po veliki zadobleni bitki rusi nemoreju zderžati Zboró Sztropkó-Lupkov liniju. Pokenhdob pak su naši do Jasló i Zmigrod došli, neprijatelj na čeli liniji je počel nazat se vlecti i s Magjarske zemlje sve čete su vun potegli, da je naši nebi obkolili. Nemci i mi silno proganjam ruse. Ruse smu poprili ki na stopedeset kilometrov dugi liniji

sabili i pokenhdob strahoviten sgubiček su imali, presiljeni su na čeli liniji retirerati. To je Höfer generala službena prijava, májusa 6 ga.

— **Unišćeni tretji ruski šereg.** Vu Zapadni Galiciji savezni šereg lépo napreduje. Neprijateljske čete skojemi su naši se još né zišli, probaju vu dobrim pozicijah, zabranili pobegjenoga ruskoga šerega, da ga do kraja né unistiju. Slavni naši šeregi med Beszkidi planinah tegotno teščiju rusko vojsku. Jaslo i Dukla okolica je već opet nam vu rukah. Tekuće bitke vništile budeju tretjega ruskoga šerega. Zarobljenikov već prek petdeset hiljada imamo. Rusi opet su probali zadobiti Ostry brega, ali mi smu je kervavo nazat sbili i sedemsto rusov polovili. Ovu kratku prijavu je poslal májusa 7 ga naš general Höfer.

— **Došla je zorja.** Četiri vogli svèta se giblje od krvi i od one jakosti, kak dabi jeden Šamšon stepal i nacukaval cèloga svèta. Kak dabi jedna nevidliva jakost iz skože štela stepsti čeli svet. Zemlje četri vulgi opet su vu Europi, kak negda pred prvešemi stotinami. Iperu, Mitau, Galicia i Gallipol: ovdje se bude ove dane svet preobrnl. Ovdje vojuje: sever, jug, ishod i zapad. Ovdje vojuje: pravica, jakost, običaj, zemlja i morje.

Na četiri fronti su odlučne bitke. Okolo Iperna oceanati pant stoji. Englezi, belgijanci, francuzi, turki, senegalci, australianci i kanadijanci pašljivo se vlečeju nazat; nemški ogenj i jakost je pomèče dalje i dalje. Pri Mitau Hindenburg proganja pred sobom ruse, koji plašiju s pobegom Moskvu i Szentpétervara. Vu Galiciji Konrad i Mackensen ovoga labora najvećšu bitku su zadobili i pleg toga pobegli su rusi iz Karpati. Iz Karpatov, odkud niti ako stohiljada ljudstva aldajemo, nebi bili mogući je tak hitro pregnati. Pregnala je ruse našega slavnoga generala jedna izverstna misel.

Vu Dardanellak klanjcu turčini su već tuliko neprijateljskih ladjah potopili, da neprijatelj samu tak s dalka ufa strèlali na turske festunge, da kuglje nemoreju tijam tam doći, neg vu morje curiju. K tomu pak veliki šereg su šteli na tursku zemlju spraviti. Turčini su je pustili i kad je neprijateljski šereg već na bregu bil, onda su se nanjega navalili i vu morje natirali.

Blizu je dan, kad jakost i pravica preladala bude sve neprijatelje.

Nekaj za kratak čas.

V Győru se pripetilo, da su na kolodvoru čakali ljudi jednoga cuga, štari je soldate dopeljal.

Mladi dečki i puce štrepteju na perroonu, komaj čakaju, da dojde cug.

Za čas doruži cug, a puce bežiju k njemu zvrći i marljivo dvoriju dečke-sladnom vodom. Kak ste kaj, soldati? pita jen domaći. Drugač dobro, samo da naj morali na svakim stacionu tuliko vode piti.

Sprićanje mladih Martinskih Regrutov.

Z Bogom ti Martinska fara,
Vnogo stotin let si stara,
Vu kojoj smo se rodili,
Bog zna gde mo smert podnesli,
O Marija žalostna,
Moli za nas Ježuša!

Na vsakom putu i na cesti,
Bog je povsud vsakom mesti,
Na suhoj zemli i na vodi,
Na bojnem polu vu Kárpát gori,
O Marija žalostna,
Moli za nas Ježuša!

Petnajsti se približava,
Vsaki z med nas se s pričava,
Moramo vas ostaviti,
Vu Kanži se javiti,
O Marija žalostna,
Moli za nas Ježuša!

Z Bogom naš duhovni pastir
Naj prosiju oni za mir,
Kad svetu Mešu služuju,
I Kristušom se združuju.
O Marija žalostna,
Moli za nas Ježuša!

Mir vam Bog daj, mir vam Bog daj,
Apoštolom Ježuš reče
Mir nam Bog daj, mir nam Bog daj,
Onda bude vsem veselje,
O Marija žalostna,
Moli za nas Ježuša!

Z Bogom Japi i Mamice,
Naj te točti za nas suze,
Nek vse na Boga pustite,
Za nas pak navèk molite,
O Marija žalostna,
Moli za nas Ježuša!

Z Bogom vi moj stari Japek,
Molte za me Boga navek,
Kada idete vi k meši
Najte s mene s pozabiti
O Marija žalostna,
Moli za nas Ježuša!

Z Bogom strici i strinice,
Vujčeki i vi vujnice,
Vdèmo mi pod ošter meč,
Jeli se homo vidli več!
O Marija žalostna,
Moli za nas Ježuša!

Z Bogom tetci i tetice
Kumi krsni i kumice,
Molimo prošćenje od vas,
Molite vi Boga za nas,
O Marija žalostna,
Moli za nas Ježuša!

Susedi i susedice,
Pajdaši i pajdašice,
Koji smo se pajdašili,
Skup se homo odružili.
O Marija žalostna,
Moli za nas Ježuša!

Vera naša je vučila,
Kad na svetu nega mira,
Vsaki je dužen stanuti,
Domovinu si braniti.
O Marija žalostna,
Moli za nas Ježuša!

Srbski narod se zneveril,
Nemir nam je on napravil,
Kujim pak pristal je i Rus,
Anglez, Begija i Francuz,
O Marija žalostna,
Moli za nas Ježuša!

Došle vam je red i na nas,
Branmo Magjarsku i vas,
Koji smo se narodili
Dvadesetu izpunili.
O Marija žalostna,
Moli za nas Ježuša!

Srečno Bog daj vovujati,
I ti naša sveta Mati,
Sveti Patron ognjeni,
Florian prevdičeni.
O Marija žalostna,
Moli za nas Ježuša!

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	40—
Rozs	Hrż	29—
Árpa	Ječmen	24—
Zab	Zob	25—
Kukorica uj	Kuruza suha	25—
Fehér bab uj	Grah beli	90—
Sárga bab	Grah zuti	88—
Vegyés bab	Grah zmešen	87—
Kendermag	Konopljeno seme	40—
Lenmag	Len	42—
Tökmag	Košćice	42—
Bükköny	Grahorka	23—

Keresetik középkorú

jól főző mindenestől szakácsné
kis családnak. Cím a kiadóhivatalban.

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rákóczi-utca híze broj 18. poleg Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu **VAPNA**,
od najbolše vrsti

Koji treba zazidanje, može ga
dobiti u svako doba doma pri
njemu uz najfalesu cēnu. Koji
treba cēli vagon dobi vapno
čisto fal. Trži cēpanoga suha
bukova drva ilapora na vagu.

588 78—

Nagyobb mennyiségű

száraz bükk dorongfát

bármely állomásra szállít:

Klein Gyula tűzifa-,
faárú- és faszénnagy-
kereskedése **Barcs**.

504 1—2

TÁBORI

levelező-lapok és**boritékok**

VALAMINT A

HABORU - összes**TÉRKÉPEI**

KÜLÖNF. KIADÁSBAN ÉS NAGYSÁGBAN

KAPHATÓK:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkeres-
kedésében Csáktornyan.

Most jelent meg!**A világháború okiratai:**

Az Osztrák-Magyar Vörös könyv . . . ára 1 kor.
A német fehédkönyv " 30 fillér
Az angol kékkönyv I. rész " 40 "
Az angol kékkönyv II. " " 60 "
Az orosz narancssárgakönyv " 40 "

Kinek jár segély?

A berukoltak és hozzátartozóik igényei ára 20 fillér

Háborús nagyhatalmak:

A cár birodalma ára 40 fillér
Törökország és Egyiptom " 40 "
Angolország " 40 "

Háborús irodalom:

Sven Hedin, Egy harcban álló nemzet ára 1 korona
Connan Doyle, Veszedelem " 40 fillér
Fényes László, A szerb haretérről " 3 korona
Kálnoki Izidor, Háborús tréfák " 40 fillér
Liliencron, Háborús novellák " 3 korona
Gróf Andrassy Gyula, KINEK BÜNE
A HÁBORÚ " 2 korona
Normann Angel, ROSSZ ÜZLET A
HÁBORÚ ára 1 korona 60 fillér

**Kaphatók: Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyv-
kereskedésében, Csáktornyan.**

Figyelem mindig hasznos!

Aki megakar győződni az árúk jóságáról, mint ruha, fel-
öltő, ujjas, szoknya, bluz, háziruha, fiú- és leány-
ruhácskákról, az nézze meg

KOLOMAN A. SPARING divatárúházát

VARAŽDIN, TRG FRANJE JOSIPA BROJ 3.

Minden a legjobb minőségben és a legolcsóbb árban kapható.

Nagy választék!**Kényszervétel nélkül!**

Eppen most érkezett 1000 bluz mindenféle
minőségben.

502 1—3